

Uchwała Nr 4200/II/140/2017
z dnia 11 września 2017 roku
II Składu Orzekającego Regionalnej Izby
Obrachunkowej w Katowicach

w sprawie: opinii o przedłożonej przez Wójta Gminy Bojszowy informacji o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze 2017 roku.

Na podstawie art. 13 pkt 4, art. 19 ust. 1 i 2 oraz art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561) - II Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach,

Przewodnicząca: Bernadeta Dziedziak

Członkowie: Tadeusz Stawowczyk

Piotr Wybraniec

u c h w a ł a, co następuje:

§ 1.

Wydaje się **pozytywną** opinię o przedłożonej przez **Wójta Gminy Bojszowy** informacji o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze 2017 roku - **z zastrzeżeniami** zawartymi w uzasadnieniu do niniejszej uchwały.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

W dniu 23 sierpnia 2017 roku Wójt Gminy Bojszowy, działając na podstawie art. 266 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870 z późn. zm.), przedstawił Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, Zespołowi Zamiejscowemu w Bielsku-Białej, informację o przebiegu wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego za pierwsze półrocze 2017 roku.

Wraz z tym dokumentem przedłożono również:

- 1) informację o kształtowaniu się wieloletniej prognozy finansowej, w tym o przebiegu realizacji przedsięwzięć, o których mowa w art. 226 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych,
- 2) informację o przebiegu wykonania planu finansowego za pierwsze półrocze 2017 roku dotyczącą jednostek, dla których organem założycielskim jest jednostka samorządu terytorialnego, zgodnie z art. 265 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

II Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, działając na podstawie upoważnienia zawartego w art. 13 pkt 4 w związku z art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561), dokonał analizy przedstawionej informacji o przebiegu wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego za pierwsze półrocze 2017 roku.

Skład Orzekający ustalił i zważył, co następuje:

1. Zakres i forma przedłożonej informacji odpowiadają wymogom zawartym w uchwale organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego, podjętej na podstawie upoważnienia zawartego w art. 266 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.
2. W informacji z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego za pierwsze półrocze 2017 roku zamieszczono w szczególności następujące dane:
 - a) o przebiegu wykonania dochodów i wydatków za pierwsze półrocze 2017 roku, w szczególności określonej przez organ stanowiący,
 - b) o przebiegu realizacji zadań zaplanowanych w budżecie jednostki samorządu terytorialnego,
 - c) dotyczące stanu realizacji budżetu w pierwszym półroczu roku budżetowego.

Przedstawione dane są zgodne z danymi wykazanymi w sprawozdaniach budżetowych, sporządzonych na podstawie:

- rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1015 z późn. zm.),

- rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1773).

Na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 z późn. zm.) wskazuje się, że aktualna nazwa rozdziału 85415 brzmi: „Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym”, co wiąże się m.in. z danymi ze strony 7 tabeli dotyczącej wydatków budżetu.

Skład Orzekający informuje ponadto, że w następstwie przepisów ustawy z dnia 13 czerwca 2013 roku o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1863 ze zm.) wpływy z opłaty produktowej nie zasilają już dochodów gmin, dlatego należy ujmować wpływy uzyskane z zaległych opłat produktowych za lata wcześniejsze w innej klasyfikacji budżetowej dochodów (pismo Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach znak: WA-023/11/16 z dnia 23.02.2016 r.: www.rio.katowice.bip.net.pl).

3. Realizacja budżetu jednostki samorządu terytorialnego w pierwszym półroczu 2017 roku przedstawiała się następująco:

- dochody zrealizowano w wysokości **18.462.306,42 zł**, tj. **52,9 %** planu,
- wydatki zrealizowano w wysokości **17.206.802,44 zł**, tj. **51,3 %** planu.

Wynik budżetu osiągnięty w pierwszym półroczu 2017 roku był dodatni i wyniósł **1.255.503,98 zł**, przy planowanej w uchwale budżetowej nadwyżce budżetowej w wysokości **1.367.075,28 zł**.

Skład Orzekający wnosi zastrzeżenia do wysokiego (w proporcji do okresu) wykonania wydatków bieżących budżetu, bo na poziomie 56,1 % planu, które jest wyższe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego, gdzie wynosiło 54,2% planu. Z otrzymanych danych wynika, że stosunkowo wysokie wykonanie wydatków bieżących budżetu dotyczyło standardowych i niezbędnych do niezgrożonej realizacji zadań wydatków dokonywanych m.in. na zakup energii (§4260), które wykonano w 55,3 % oraz na zakup usług pozostałych (§4300), które wykonano w 63,2 % planu. **Szczególnie niepokoi wysokie wykonanie wydatków bieżących w dziale 900, w rozdziale 90002, gdzie klasyfikowane są koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Wykonanie wydatków bieżących na tej działalności wynosiło 1.402.262,42 zł, przy planie 1.740.000 zł, czyli na poziomie aż 81 % planu.** Do tego dochodzą niezapłacone zobowiązania zrestrukturyzowane dotyczące gospodarki odpadami w kwocie 195.139,24 zł. Po ich

uwzględnieniu faktyczne wykonanie wydatków związanych z zagospodarowaniem odpadów komunalnych byłoby w I półroczu br. jeszcze wyższe. W ocenie Składu Orzekającego jest to wynik niedoszacowania przez Organ Gminy planu wydatków bieżących budżetu. **Powyższe wymaga pilnego urealnienia wielkości planowanych wydatków bieżących budżetu do faktycznych potrzeb realizowanych przez Gminę zadań publicznych.**

4. W uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego zachowana była zasada, wynikająca z art. 242 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, zgodnie z którą organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 tej ustawy. Skład Orzekający przypomina bowiem, że zgodnie z art. 242 ust. 2 przywołanej ustawy, na koniec roku budżetowego wykonane wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki, z zastrzeżeniem ust. 3 tegoż artykułu /tj. wykonane wydatki bieżące mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki jedynie o kwotę związaną z realizacją wydatków bieżących z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 tej ustawy, w przypadku gdy środki te nie zostały przekazane w danym roku budżetowym/. **Skład wnosi w tym zakresie zastrzeżenia, gdyż zaplanowana nadwyżka operacyjna w wysokości 1.954.175,04 zł, będąca różnicą pomiędzy planowanymi dochodami bieżącymi, a bieżącymi wydatkami, została wykonana na dzień 30 czerwca br. w kwocie 516.671,96 zł (26,4 %). Dodatkowo po uwzględnieniu występujących na koniec I półrocza tego roku zobowiązań wymagalnych i zobowiązań zrestrukturyzowanych, kwota nadwyżki operacyjnej byłaby jeszcze niższa i wynosiła zaledwie 186.049,19 zł, czyli 9,5% z zaplanowanej kwoty. Powyższe wraz z opisanym w punkcie powyżej niedoszacowaniem planu wydatków bieżących budżetu rodzi uzasadnione obawy, co do możliwości jej osiągnięcia w drugim półroczu roku budżetowego.**

5. Zachowana została w pierwszym półroczu roku budżetowego relacja wynikająca z regulacji zawartej w art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, zgodnie z którą planowane obciążenia wynikające ze spłaty długu jednostki samorządu terytorialnego w stosunku do planowanych dochodów ogółem budżetu tej jednostki w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym /w okresie objętym wieloletnią prognozą finansową/ nie mogą być większe, niż dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań ustalony dla poszczególnych lat. **Skład Orzekający wnosi**

zastrzeżenia, co do spełnienia tej relacji, ze względu na niski poziom wykonanej nadwyżki operacyjnej i uzasadnione obawy dotyczące jej uzyskania w II połowie br., co opisano powyżej. Parametr nadwyżki operacyjnej jest kluczowy dla spełnienia relacji z art. 243 ustawy, która w Gminie kształtuje się na niebezpiecznym poziomie i po uwzględnieniu danych z wykonania 2016 roku zbliża się do granicznego limitu. Różnica do tego limitu obliczona dla 2018 roku wynosi 0,06%.

6. Ze sprawozdania Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wynika, że łączna kwota zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego na dzień 30 czerwca 2017 roku wyniosła **12.775.078,87 zł**, co stanowiło **36,6 %** planowanych dochodów w 2017 roku. Skład wnosi zastrzeżenia w zakresie występowania zobowiązań wymagalnych, czyli uznanych za bezsporne przez Gminę będącą dłużnikiem, których termin płatności już upłynął, a które nie zostały ani przedawnione, ani umorzone w wysokości **135.483,53 zł**. Stanowi to o naruszeniu przepisu art. 44 ust. 3 pkt 3 ww. ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. We wskazanej kwocie zadłużenia wystąpiły zobowiązania z tytułu zaciągniętych, a niespłaconych na dzień 30 czerwca 2017 roku zobowiązań krótkoterminowych z tytułu kredytów i pożyczek w wysokości **618.562,62 zł**, które będą wymagały spłaty w II półroczu roku budżetowego. Gmina posiadała również krótkoterminowe zobowiązania wynikające z umów nienazwanych związanych z finansowaniem usług, dostaw, robót budowlanych w kwocie **195.139,24 zł**, wykazane jako krótkoterminowe zobowiązania zrestrukturyzowane, co wynika z części D ww. sprawozdania Rb-Z sporządzonego na dzień 30 czerwca 2017 roku. Zobowiązania, te nie są wykazywane w części głównej sprawozdania, zgodnie z instrukcją jego sporządzania, ale także będą wymagały zapłaty w roku budżetowym. Pismem z dnia 26 lipca 2017 roku, znak: FN0.3035.35.2017 Wójt Gminy i jej Skarbnik wyjaśnili, że na zobowiązania wymagalne składają się zobowiązania wobec kontrahentów z tytułu dostaw towarów i usług, natomiast zobowiązania zrestrukturyzowane dotyczą gospodarki odpadami (usługi wywozu odpadów) oraz, że Gmina od zobowiązań wymagalnych nie zapłaciła odsetek z tytułu nieterminowego realizowania zobowiązań.

Skład Orzekający zauważa, że w informacji o kształtowaniu się wieloletniej prognozy finansowej wykazano kwotę długu w pozycji 6 w kwocie niższej, niż wynikająca z ww. sprawozdania Rb-Z, bo w wysokości 12.021.032,72 zł.

Konkludując, Skład Orzekający wnosi zastrzeżenia, gdyż sytuacja finansowa Gminy w zakresie spełnienia obligatoryjnych zasad budżetowych z art. 242 i 243 ustawy o finansach publicznych w dalszym ciągu jest poważnie zagrożona. Występują problemy z zachowaniem płynności finansowej i terminowym regulowaniem zobowiązań. Dla ustabilizowania sytuacji finansowej Gminy nadal niezbędne są zdecydowane działania oszczędnościowe dokonywane po stronie wydatków budżetu oraz bardzo skuteczna realizacja zaplanowanych dochodów. W tym celu Organy Gminy winny nieprzerwanie monitorować sytuację finansową, pod kątem podjęcia wszelkich możliwych i zgodnych z prawem działań uzdrawiających stan finansów jednostki samorządu terytorialnego. Skład wydał pozytywną opinię z zastrzeżeniami, gdyż uwzględnił dokonaną w I półroczu roku budżetowego spłatę części zadłużenia i podjęte działania w kierunku zmniejszenia kwoty długu Gminy.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, II Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach orzekł - jak w § 1 uchwały.

Od niniejszej uchwały przysługuje odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, wniesione w **terminie 14 dni** od daty jej doręczenia.

PRZEWODNICZĄCA
II Składu Orzekającego
Członek Kolegium
Bernadeta Dziędziak